

[Ebba Strange]

gen for lukkede døre, og at man eventuelt kan offentliggøre en beretning, når den er slut. Da jeg så det, tænkte jeg: Nej, hvad er det nu, de er ved at få os til?

I mellemtiden har vi modtaget et notat fra ministeren, og i det står, at ministeren er helt indstillet på, at det almindelige skal være, at der bliver offentliggjort en rapport efter en sådan dommerundersøgelse. Hvor hr. Ole Espersen kun havde én indvending, har jeg altså to. Jeg mener, vi skal have ændret begge bestemmelser.

Jeg mener, retsplejeloven er god, og at det er en af de bedste retsplejelove, jeg kender i verden, og i den er der udmærkede og meget gennemfrembeskrevne regler for, hvornår man kan lukke døre. Selvfølgelig skal man kunne det; det kan jeg da godt forstå at man skal kunne, men at tage udgangspunkt i, at sagen er lukket, er jeg modstander af.

Så er der spørgsmålet om den beretning, som ministeren kan afgive. Herom siger han så til os, og det er jeg selvfølgelig glad for, at det vil være det almindelige. Men hvorfor så ikke tage udgangspunkt i, at det er det almindelige, og så bruge den formulering, som vi bruger så tit i retsplejeloven og straffeloven, at det, når det gælder hensynet til udenlandske magter og rigets sikkerhed og de dér forskellige ting og sager, så skal kunne holdes hemmeligt, hvad man har fundet frem til?

Det er de bemærkninger, SF har til lovforslaget. Vi vil godt hjælpe til med at få det gennemført, men vi vil meget gerne have en drøftelse om de to punkter, og vi vil stille ændringsforslag til det og have en drøftelse i Retsudvalget af, om vi dog ikke kan få dem med, for så kan det godt være, at det kan blive et instrument, der er lidt enklere end kommissionsdomstolen.

Bjørn Elmquist (V):

I Venstre synes vi, det er helt godt, at vi nu får en lovhjemmel til at etablere dommerundersøgelser. Det har der jo i nogle år været påpeget behov for. Også fra domstolens side har man udtrykt ønske derom, og det er bl.a. kommet til udtryk i den skrivelse fra 1988 fra præsidenterne for Højesteret, Østre Landsret, Vestre Landsret og Sø- og Handelsretten, som er optrykt som bilag til lovforslaget, så vi hilser fra Venstres side dette lovinitiativ velkommen.

Der er to emner, der har været diskuteret, og som jeg skal prøve at forholde mig til. De har med offentliggørelse og offentlighed at gøre. Vi synes, det er et godt overordnet princip i dansk ret, at der er offentlighed i dansk retspleje. Vi synes også, at man med dette forslag relaterer sig til dette princip. Man kan lave en konstruktion, som hr. Fischer var inde på, og sige: Vi har to former for retslige undersøgelser, som vi taler om her; vi har kommissionsdomstolen, og vi har dommerundersøgelsen.

Jeg ville nok mene, at det, som så vil være det afgørende kriterium for, om man valgte det ene eller det andet, sådan som forslaget ser ud i dag, ville være, om man ville vælge offentlighed eller ikke offentlighed. Jeg er ikke enig i, at kommissionsdomstolen så ville være reserveret de tunge sager. Der står bl.a. i nr. 6 i bemærkningerne til lovforslaget, at det har vist sig, at kommissionsdomstole inden for de senere år har haft udgifter, der i almindelighed ligger mellem 0,5 mio. kr. og 6,5 mio. kr. Det er selvfølgelig mange penge for os som enkeltpersoner, men jeg synes ikke, man kan sige, at en kommissionsdomstol til 500.000 kr. har været en stor og bekostelig affære.

Hvis man nu henholdt sig til det, kunne man godt forsvare at sige: Nå ja, men vi har det som udgangspunkt, at der er offentlighed i dansk retspleje, og i de tilfælde – det er måske de fleste, det kunne man da håbe i hvert fald – hvor vi vil hylde det princip, lader vi det være en kommissionsdomstol, og så kører det derudad.

Skulle der i enkelte tilfælde være hensyn, f.eks. til statens sikkerhed eller til sagens opklaring, til tredjemænd og -kvinder, der tilsiger det, så vælger vi at lave en dommerundersøgelse. Den dommerundersøgelse kommer så til at følge reglerne her, og det vil sige bag de lukkede døre. Det er den konstruktion, som vi i Venstre godt vil være med til at overveje, men der er selvfølgelig også den mulighed, at man laver om på lovforslaget, for nu at kalde en spade for en spade, og dér må vi jo se, hvordan flertallet vil lægge sig undervejs i udvalgsbehandlingen.

For så vidt angår spørgsmålet om offentliggørelse af beretningen hæftede jeg mig i første omgang ved, at der står, at justitsministeren »kan«, og det skal så læses – har jeg forstået på det brev, som justitsministeren har sendt til Retsudvalget – som »kan godt«, selv om der i § 31 i retsplejeloven står, at det må man ikke. I